

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA



EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

88/07. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2007. december 11.

A Bíróság C-438/05. sz. ügyben hozott ítélete

The International Transport Workers' Federation & The Finnish Seamen's Union kontra Viking Line ABP & Oü Viking Line Eesti

A LETELEPEDÉSI SZABADSÁGOT KORLÁTOZZÁK AZOK A KOLLEKTÍV FELLÉPÉSEK, AMELYEK ARRÁ IRÁNYULNAK, HOGY VALAMELY KÜLFÖLDI VÁLLALKOZÁST VALAMELY SZAKSZERVEZETTEL OLYAN KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSÉRE VEGYENEK RÁ, AMELY ALKALMAS ARRÁ, HOGY A VÁLLALKOZÁST ELTÉRÍTSE A LETELEPEDÉSI SZABADSÁGA GYAKORLÁSÁNAK SZÁNDÉKÁTÓL

Ezek a korlátozások igazolhatók a munkavállalók védelme alapján feltéve, hogy bizonyítást nyer, hogy azok alkalmasak az elérni kívánt jogszerű cél megvalósításának biztosítására, és nem lépik túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

A londoni (Egyesült Királyság) székhelyű International Transport Workers' Federation (ITF) nemzetközi szövetség, a szállítási ágazatban alkalmazott dolgozók szakszervezeteinek – 140 különböző állambeli – 600 szakszervezetét tömöríti. Az ITF egyik fő politikája az olcsó lobogókkal szembeni küzdelem. Ennek keretében a hajókon alkalmazott legénység munkakörülményeinek javítása érdekében csak azok a szakszervezetek jogosultak kollektív szerződések megkötésére, amelyeknek a székhelye abban az államban van, ahol a hajó tényleges tulajdonosa található, függetlenül attól, hogy a hajót milyen lobogó alatt lajstromozták.

A Viking Line nevű finn komptársaság tulajdonában áll a Rosella nevű, a finn lobogó alatt hajózó komp, amely a Tallinn és Helsinki közötti összeköttetést biztosítja. A Rosella legénységének tagjai a Finnish Seamen's Union (FSU) nevű szakszervezetben rendelkeznek tagsággal, amely az ITF-tagja.

A Viking Line 2003 októberében tájékoztatta az FSU-t a veszteséges Rosella átlajstromoztatására és annak Észtországban – ahol a Viking Line-nak leányvállalata volt – való lajstromoztatására vonatkozó tervéről annak érdekében, hogy észt legénységet alkalmazhasson, akik a finnországinál alacsonyabb bérszint szerinti díjazásban részesülnek, abból a célból, hogy ugyanazon a tengeri összeköttetésen más kompokkal versenyezessen. 2003 novemberében az FSU-tól származó kérelmet követően az ITF körlevelet intézett valamennyi tagjához, amelyben azokat szankció kiszabásának terhe mellett arra kötelezte, hogy ne kezdjenek tárgyalásokba a

Viking Line-nal. Ezen ajánlás következtében az észti szakszervezetek akadályoztatva voltak abban, hogy tárgyalásokba bocsátkozzanak a Viking Line-nal.

Ezzel párhuzamosan az FSU feltételeket támasztott a létszámról szóló megállapodás meghosszabbításában, és sztrájkot jelentett be azzal a követeléssel, hogy egyrészt emeljék meg a Rosella fedélzetén alkalmazott legénység létszámát, másrészt kössenek olyan kollektív szerződést, amely előírja, hogy az átlajstromozás esetén a Viking Line továbbra is tiszteletben tartja a finn munkajogot és nem bocsátja el a legénységet.

2004 augusztusában Észtországnak az Európai Unióhoz való csatlakozását követően a Viking Line – amelynek továbbra is az volt a szándéka, hogy a veszteséges hajót észti lobogó alatt lajstromoztatja – keresetet nyújtott be az ITF székhelye szerinti egyesült királysági bíróságnál. A Viking Line kérte, hogy kötelezzék az ITF-et a körlevél visszavonására és az FSU-t arra, hogy ne akadályozza meg a letelepedéshez való jogának gyakorlását a Rosella átlajstromozása vonatkozásában.

A Court of Appeal, amelyhez az FSU és az ITF nyújtottak be fellebbezést, az Európai Közösségek Bírósága elé utalt bizonyos, a Szerződésnek a letelepedési szabadság szabályaira és arra vonatkozóan előterjesztett kérdéseket, hogy az FSU és az ITF fellépései a mozgásszabadság nem igazolható korlátozásának minősülnek-e.

A Bíróság először is rámutat arra, hogy a Szerződésnek a letelepedési szabadságra vonatkozó szabályai kiterjednek valamely szakszervezet vagy szakszervezeti szövetség valamely vállalkozással szembeni kollektív fellépésére, amelynek az a célja, hogy a vállalkozást rávegye olyan kollektív szerződés megkötésére, amelynek tartalma eltéríti ezt a vállalkozást a letelepedési szabadság gyakorlásának szándékától.

A Bíróság elismeri, hogy a munkaviszony kollektív szabályozására irányuló megállapodás kontextusában a letelepedési szabadság olyan jogokat ruház valamely magánvállalkozásra, amelyre hivatkozni lehet valamely szakszervezettel vagy szakszervezeti szövetséggel szemben, amelyek a szervezkedési szabadság alapján rendelkezésükre álló olyan önálló hatáskört gyakorolnak, amely arra irányul, hogy a munkáltatókkal vagy a szakmai szervezetekkel tárgyalásokat folytassanak a munkavállalók munkakörülményeiről és bérezéséről.

A Bíróság ezt követően emlékeztet arra, hogy a hajók lajstromozására megállapított feltételek nem képezhetik akadályát a letelepedés szabadságának. Márpedig az FSU által kilátásba helyezett kollektív fellépés eredményeként a Viking Line számára kevésbé vonzó, sőt értelmetlen a szabad letelepedéshez való jogának a gyakorlása, mivel az meggátolja a Viking Line-t, valamint annak észtországi leányvállalatát abban, hogy a fogadó tagállamban ugyanolyan bánásmódban részesüljön, mint az ezen államban székhellyel rendelkező többi gazdasági szereplő. Másrészt az ITF által az olcsó lobogókkal szembeni küzdelem politikájának végrehajtása érdekében folytatott kollektív fellépést – amely elsősorban arra irányul, hogy megakadályozza, hogy a hajótulajdonosok a hajók tényleges tulajdonosainak állampolgársága szerintitől különböző államban lajstromoztassák a hajóikat – olyannak kell tekinteni, amely legalábbis természeténél fogva korlátozza a Viking Line-t a letelepedési szabadsághoz való jogának gyakorlásában.

Ebből következik, hogy az ilyen fellépések a letelepedési szabadság korlátozásának minősülnek.

Ezek a korlátozások kizárólag akkor engedhetők meg, ha olyan jogos célt szolgálnak, mint a munkavállalók védelme. A kérdést előterjesztő bíróságra hárul annak vizsgálata, hogy az FSU és az ITF által kezdeményezett kollektív fellépés útján elérni kívánt célok a munkavállalók védelmére vonatkoztak-e.

A Bíróság ebben a tekintetben az FSU kollektív fellépését illetően megjegyzi, hogy ez a fellépés ugyan – mivel az e szakszervezet azon tagjai munkahelyeinek és munkakörülményeinek védelmére irányult, akiket esetleg érinthet a Rosella átlajstromozása – első ránézésre ésszerűen tekinthető a munkavállalók védelme céljához tartozónak, azonban ezt a minősítést nem lehet fenntartani annak megállapítása esetén, hogy a szóban forgó munkahelyek vagy munkakörülmények nem voltak veszélyben vagy súlyos fenyegetettségben.

Abban az esetben, ha bebizonyosodna, hogy a szóban forgó munkahelyek vagy munkakörülmények valóban veszélyben vagy súlyos fenyegetettségben voltak, akkor meg kell még vizsgálni, hogy az e szakszervezet által kezdeményezett kollektív fellépés alkalmas-e az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem lép-e túl az annak eléréséhez szükséges mértéken.

A Bíróság ebben a tekintetben emlékeztet arra, hogy az nem vitatott, hogy a kollektív fellépések, a kollektív tárgyalásokhoz és a kollektív szerződésekhez hasonlóan, az ügy sajátos körülményei között a szakszervezetek egyik fő eszközét képezhetik a tagjaik érdekeinek védelmére. Azon kérdést illetően, hogy az alapügyben érintett kollektív fellépés nem lép-e túl a cél eléréséhez szükséges mértéken, a kérdést előterjesztő bíróság feladata különösen annak vizsgálata, hogy egyrészt a nemzeti jogszabály és a jelen ügyben alkalmazandó szerződéses szabályok alapján az FSU nem rendelkezett-e a letelepedési szabadságot kevésbé korlátozó más eszközökkel a Vikinggel kezdeményezett kollektív tárgyalások eredményes befejezéséhez, másrészt hogy ez a szakszervezet kimerítette-e az eszközeit az ilyen fellépés kezdeményezése előtt.

Másodszor az ITF által folytatott politika végrehajtásának biztosítására irányuló kollektív fellépéseket illetően a Bíróság hangsúlyozza, hogy amennyiben ez a politika arra az eredményre vezet, hogy megakadályozza, hogy a hajótulajdonosok a hajók tényleges tulajdonosainak állampolgársága szerintitől különböző államban lajstromoztassák a hajóikat, a letelepedési szabadságnak az ilyen fellépésekből következő korlátozásai objektív módon nem igazolhatók. Mindamellett meg kell állapítani, hogy az említett politikának célját képezi a tengerészek munkakörülményeinek védelme és javítása is.

A Bíróság megállapítja azonban, hogy az ITF olcsó lobogókkal szembeni küzdelem politikájának keretében köteles, valamely tagjának kérelmére, szolidaritási fellépést kezdeményezni az olyan hajó tényleges tulajdonosával szemben, amelyet az e tulajdonos állampolgársága szerintitől eltérő államban vettek nyilvántartásba, függetlenül attól a kérdéstől, hogy e tulajdonos által a szabad letelepedéshez való jogának gyakorlása a munkavállalói munkahelyére vagy munkakörülményeire hátrányos következményekkel járhat-e. Így a valamely hajó tényleges tulajdonosának állampolgársága szerinti állam szakszervezetei számára a kollektív tárgyalás jogának fenntartásában álló politika abban az esetben is alkalmazható, ha a hajót olyan államban lajstromozták, amely a munkavállalók számára magasabb szociális védelmet nyújt, mint amilyenben a tulajdonos állampolgársága szerinti államban részesülnének.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: az összes nyelv

Az ítélet teljes szövege megtalálható a Bíróság honlapján.

[C-438/05](#)

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

*Az ítélethirdetésen készített felvételek az Európai Bizottság Sajtó és Tájékoztatási Főigazgatósága által működtetett EbS „Europe by Satellite”-on érhetőek el. L-2920 Luxemburg,
Tel: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249 vagy B-1049 Brüsszel, Tel: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956*